Śląsk na energetycznym zakręcie. Relacja z XXI Forum Nowej Gospodarki

Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach po raz kolejny stał się miejscem istotnej rozmowy o przyszłości regionu. XXI Forum Nowej Gospodarki zgromadziło przedstawicieli samorządu, biznesu i nauki, by wspólnie zmierzyć się z pytaniem: co po węglu?

Transformacja to nie tylko wyzwanie

Forum otworzył Roman Trzaskalik, wiceprezes Parku Naukowo-Technologicznego Euro-Centrum, podkreślając 15-letnią tradycję wydarzenia nastawionego na konkretne wnioski — nie deklaracje. Członek Zarządu Województwa Śląskiego Waldemar Bojarun wskazał, że samo Euro-Centrum jest dowodem, że rewitalizacja terenów poprzemysłowych jest możliwa. Przed regionem stoi jednak znacznie większe zadanie: zagospodarowanie ponad 50 tysięcy hektarów podobnych gruntów. Wiceprezydent Katowic Maciej Biskupski przypomniał, że transformacja to przede wszystkim kwestia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców — nie abstrakcja klimatyczna.

Nowe „czarne złoto"

Głównym motywem tegorocznej edycji było pytanie o zasoby, które mogą zastąpić węgiel w ciepłownictwie. Odpowiedź okazała się zaskakująco bliska: odpady komunalne, osady ściekowe i wody kopalniane. Dr inż. Aleksander Sobolewski z Instytutu Technologii Paliw i Energii stwierdził wprost, że technologia nie jest już barierą. Barierą jest mentalność.

Dane prezentowane podczas debat mówią same za siebie:

- **Gliwice budują Park Zielonej Energii** za 460–750 mln zł, który od 2028 roku ma zapewnić miastu system ciepłowniczy wolny od węgla.
- **Tychy — Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej** osiąga 210% samowystarczalności energetycznej dzięki przetwarzaniu odpadów biodegradowalnych.

- **Kopalnia Wesoła — projekt pompy ciepła o mocy 2 MW** ma wytwarzać ok. 50 000 GJ ciepła rocznie z wód kopalnianych.

Prawo jako ściana

Gotowość technologiczna zderza się z rzeczywistością administracyjną. Eksperci wskazali na kilka systemowych problemów.

Przepisy dla wód kopalnianych, ścieków i odpadów funkcjonują w osobnych reżimach prawnych — uniemożliwia to zintegrowane zarządzanie zasobami na poziomie regionalnym. W Gliwicach sam proces uzyskiwania decyzji środowiskowych i pozwoleń trwał pięć lat (2017–2023). Banki komercyjne wymagają od spółek komunalnych zabezpieczeń sięgających 150% wartości kredytu, co przy skali inwestycji infrastrukturalnych staje się barierą nie do przejścia bez wsparcia publicznego.

Osobny absurd: tyskie RCGW produkuje nadwyżki prądu z biogazu, których prawo nie pozwala sprzedać bezpośrednio sąsiedniemu odbiorcy, np. do zasilania trolejbusów — bez budowy odrębnej linii i ponoszenia opłat solidarnościowych.

Edukacja zamiast lęku

Ważnym wątkiem był opór społeczny wobec instalacji termicznego przetwarzania odpadów. Igor Śmietański z GZM zauważył, że strachem łatwo manipulować, dlatego zmiana narracji jest równie ważna jak zmiana technologii. Gliwice pokazały, że to możliwe: „spalarnia" stała się „Parkiem Zielonej Energii" z wieżą widokową na kominie i „aleją urodzin dzieci" — miejscem, które mieszkańcy chcą odwiedzać.

Rok 2035 jako horyzont

Paneliści nakreślili wymagającą, ale realną wizję: do 2035 roku województwo śląskie powinno termicznie przetwarzać 25–30% strumienia odpadów, czyli ok. 500 tys. ton rocznie. Fortum i Dalkia zapowiedziały całkowite odejście od węgla w swoich źródłach ciepła do końca dekady.

Forum potwierdziło, że region ma zasoby, wiedzę i wolę do przeprowadzenia transformacji. Warunek jest jeden: procedury muszą nadążyć za technologią.

XXI Forum Nowej Gospodarki zostało zorganizowane przez Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w ramach projektu „PPO WSL 2030. Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Innowacji”, współfinansowanego ze środków UE w ramach programu FESL 2021–2027.

Wydarzenie zostało objęte patronatem honorowym: Ministra Klimatu i Środowiska, Marszałka Województwa Śląskiego, Prezydenta Miasta Katowice, Przewodniczącego Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz partnerstwem merytorycznym: Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Krajowej Izby Gospodarowania Odpadami.

Galeria

Euro - Centru

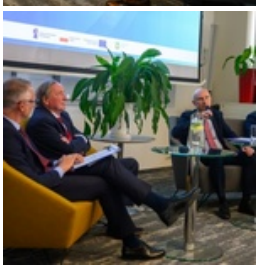

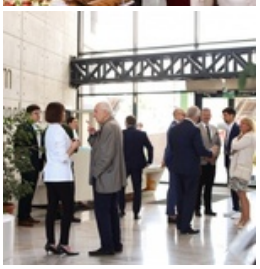

Dodana: 17 czerwca 2026 16:14